

Bijlage

In het Voorzitterschapscompromis recast EPBD verwerkte Nederlandse voorstellen

1. *Vermelding kosteneffectiviteit van energiebesparende maatregelen op het energielabel*

Het oorspronkelijke voorstel van de Commissie bevat een verplichting om informatie over de *kosteneffectiviteit* van te nemen maatregelen op het energielabel te vermelden. Deze informatie vergt echter een cijfermatige onderbouwing, is afhankelijk van energieprijzontwikkeling en inflatie, en is echter na korte tijd alweer verouderd. Hoe gecompliceerder de totstandkoming van het energielabel, hoe groter de kans bestaat op problemen met de reproduceerbaarheid en kwaliteit van het label. Borging van de kwaliteit zal leiden tot een forse verhoging van de kostprijs en daarmee van de administratieve lasten. Het kabinet heeft zich hier van meet af aan tegen verzet.

Compromisvoorstel

Op voorstel van Nederland is in het compromisvoorstel bepaald dat detailinformatie met betrekking tot de kosteneffectiviteit van de energiebesparende maatregelen niet op het energielabel zelf hoeft te worden vermeld, maar verwezen kan worden naar aanvullende informatiebronnen (Nederland wil bijvoorbeeld kunnen verwijzen naar een internetkoppeling door middel waarvan voor het betreffende gebouw gegevens over de terugverdientijden enz. beschikbaar kunnen worden gesteld). Dit is een belangrijk winstpunt voor Nederland, omdat hiermee voorkomen wordt dat de administratieve lasten worden verhoogd en de gebouweigenaar op deze wijze over geactualiseerde informatie beschikt. Ook moet dit worden beschouwd als een van de vrijheden die de richtlijn biedt.

2. *Inspectie van verwarmingssystemen*

In het oorspronkelijke voorstel moeten de Lidstaten de noodzakelijke maatregelen treffen om een systeem op te zetten van verplichte inspecties van verwarmingssystemen met een ketel > dan 20kW. Onderdeel van deze inspectie is ook destructief onderzoek (openhakken van muren om leidingen te kunnen inspecteren). De inspecties moeten worden uitgevoerd door onafhankelijke adviseurs niet betrokken bij het onderhoud.

Compromisvoorstel

De *verplichte* inspectie is van tafel. Een vrijwillige inspectie mag ook; lidstaten moeten in dat geval een rapport aan de Commissie kunnen overleggen, waaruit blijkt dat sprake is van gelijkwaardige inspectiemaatregelen. Hiermee kan Nederland de bestaande werkwijze van vrijwillige ketelinspecties handhaven welke aansluit bij de Nederlandse praktijk om inspecties te combineren met onderhoudsmomenten en de onafhankelijkheid te waarborgen via een bestaand kwaliteitsborgingsysteem van de installatiesector. Dit is in overeenstemming met deregulering die op dit gebied in Nederland is doorgevoerd. De inspectie is beperkt tot de toegankelijke onderdelen van het verwarmingssysteem wat destructief onderzoek onnodig maakt. Bovendien kun je op die manier in Nederland focussen op verouderde verwarmingssystemen, waarvoor een dergelijke inspectie essentieel is en kunnen nieuwe installaties buiten beschouwing worden gelaten. Hiermee wordt een stijging van de administratieve lastenverhoging beperkt. Ook moet dit worden beschouwd als een van de vrijheden die de richtlijn biedt.

3. *Rapportages inzake inspectie van verwarmings- en aircosystemen*

In het oorspronkelijke voorstel moeten lidstaten op reguliere tijden inspectierapporten opmaken van elk verwarming- en airconditioningsysteem dat is gecontroleerd.

Compromisvoorstel

In het compromisvoorstel is bepaald dat een inspectierapport moet worden opgemaakt nadat de reguliere (in het geval van Nederland op basis van vrijwilligheid) onderhoudscontrole heeft plaatsgevonden. Er is geen sprake meer van separate inspectie-, respectievelijk rapportage systemen. In Nederland kunnen de rapportages geïntegreerd worden in de bestaande werkwijze. Met het compromisvoorstel wordt een administratieve lastenverhoging

voorkomen. Ook moet dit als een mogelijkheid worden beschouwd om van de richtlijn af te kunnen wijken.

Nederland beschikt wel al over een registratie- en controlesysteem voor energielabels.

4. *Vaststellen minimum energieprestatie-eisen bestaande gebouwen*

Volgens het oorspronkelijke voorstel moeten Lidstaten de nodige maatregelen nemen om te verzekeren dat minimum energieprestatie-eisen aan bestaande gebouwen in geval van ingrijpende renovatie worden gesteld met als gevolg dat enerzijds ook niet te renoveren of verbouwen gebouwdelen moeten worden aangepakt en dat echte renovatie wordt opgedeeld in kleine vergunningvrije verbouwingen om niet aan de eisen te hoeven voldoen.

Compromisvoorstel

Op voorstel van o.a. Nederland en Denemarken is voor lidstaten de mogelijkheid gecreëerd om op het niveau van gebouw**componenten** (bijv. daken, isolatieglas) energieprestatie-eisen stellen. Op die manier wordt voorkomen dat iedere verbouwing meteen een renovatie wordt en daarmee vergunningplichtig. Tevens liggen hier de belangrijkste kansen voor energiebesparing omdat ook bij kleine verbouwingen eisen aan energiebesparing kunnen worden gesteld. Een verbouwing vormt een natuurlijk vervangingsmoment om verdere energiebesparende maatregelen te treffen in het gebouw. De overstap naar gebouwcomponenten sluit beter aan bij de praktijk van onderhoud van gebouwen en bij de vangnet-eisen in het Bouwbesluit, bijvoorbeeld voor isolatie. Ook moet dit worden beschouwd als een van de vrijheden die de richtlijn biedt.

5. *Energiezuinige gebouwen*

In het oorspronkelijke voorstel worden energiezuinige gebouwen omschreven als gebouwen waarvan zowel de CO₂-emissie als de primaire energieconsumptie laag is of gelijk is aan 0. Lidstaten moeten tussendoelen vaststellen voor energiezuinige gebouwen uitgedrukt in een percentage van het totale aantal gebouwen.

Compromisvoorstel

In het compromisvoorstel wordt onder een energiezuinig gebouw verstaan: een nieuw gebouw met een hoge energieprestatie, waarvoor nul of een kleine hoeveelheid energie nodig is en welke, zo mogelijk, wordt voorzien van energie afkomstig uit hernieuwbare energiebronnen. Lidstaten moeten plannen opstellen om te komen tot energiezuinige gebouwen in 2020. Dit is in lijn met het Nederlandse beleid ten aanzien van energiezuinige nieuwbouw wat is gebaseerd op stapsgewijze aanscherping en marktontwikkeling.

6. *Zichtbaar aanbrenge van energielabels*

In het oorspronkelijke voorstel is bepaald dat publieke gebouwen met een vloeroppervlak groter dan 250 m² van een energielabel moeten worden voorzien. In de huidige richtlijn geldt deze verplichting voor gebouwen groter dan 1000m².

Compromisvoorstel

De grens voor het labelen van publieke gebouwen groter dan 1.000m² wordt geleidelijk verlaagd naar 250m² en niet in één keer. Ook is bepaald dat het moet gaan om een gebouw waar een overheid publieke diensten aanbiedt en er sprake is van een baliefunctie. Nederland ondersteunt de voorbeeldfunctie die overheidsgebouwen hebben wat betreft energiebesparing. Met het compromisvoorstel wordt verhoging van de uitvoeringskosten beperkt.

7. *Vermelding energielabelklasse in verkoop- en verhuuradvertenties woningen*

In het oorspronkelijke voorstel is bepaald dat de energielabelklasse moet worden vermeld in de verkoop- en verhuuradvertenties van gebouwen. De uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van deze regel in geval van particuliere verkoop van woningen komt hiermee in het geding.

Compromisvoorstel

De verplichting om de energielabelklasse te vermelden in verkoop- en verhuuradvertenties van woningen is komen te vervallen wat leidt tot beperking van de administratieve lasten en in lijn met de deregulering. Dit laat onverlet dat

lidstaten waaronder Nederland, vermelding bij advertenties wel stimuleert.

8. *Vermelding duurzame energietoepassingen in bouwvergunning*

In het oorspronkelijke voorstel moeten de resultaten van een haalbaarheidsonderzoek naar duurzame alternatieve energiesystemen in de bouwvergunningsaanvraag zijn opgenomen.

Compromisvoorstel

In het compromisvoorstel is de verplichting om de resultaten van een haalbaarheidsonderzoek naar duurzame alternatieve energietoepassingen in de bouwvergunningsaanvraag op te nemen, geschrapt. In Nederland worden duurzame energietoepassingen al meegenomen bij de ontwikkeling van een gebouw om de scherpe Energieprestatiecoëfficiënt (EPC) te kunnen halen. Deze rapportage-eis is daarmee een bureaucratisch instrument. *Met het schrappen van deze eis wordt een administratieve lastenverhoging voorkomen.*

9. De implementatietermijn en termijn inwerkingtreding

In het oorspronkelijke voorstel moeten de lidstaten de richtlijn uiterlijk op 31 december 2010 hebben omgezet en vanaf die datum toepassen op publieke gebouwen en uiterlijk op 31 januari 2012 op niet publieke gebouwen.

Compromisvoorstel

In het compromisvoorstel moeten de Lidstaten de richtlijn *uiterlijk twee jaar na de datum van de totstandkoming* hebben omgezet en tweeënhalf jaar na de datum van de totstandkoming toepassen op publieke gebouwen respectievelijk drie jaar na de totstandkoming op niet-publieke gebouwen. Nederland is tevreden met de gewijzigde implementatietermijn en termijn van inwerkingtreding, omdat hiermee meer ruimte (2 jaar) wordt gecreëerd voor omzetting van de richtlijn, ontwikkeling van instrumentarium en voorbereiding van de markt en zo onnodige inbreukprocedures door de Commissie voorkomen kunnen worden. De inwerkingtreding is in lijn met de planning van het energiebesparingsbeleid van het kabinet.

Openstaande punten inzake de recast EPBD

1. Financieel instrumentarium. Dit is een openstaand punt tussen Raad en het Europees Parlement

Het Europees Parlement heeft een vergaand voorstel gedaan voor een financieel instrumentarium om energiebesparingsbeleid in de gebouwde te stimuleren. Dit is het belangrijkste punt voor het EP.

Volgens het EP-voorstel moeten de lidstaten in hun nationale actieplannen aangegeven op welke wijze zij door middel van financiële en fiscale maatregelen energiebesparing in de gebouwde omgeving stimuleren. Deze maatregelen moeten effectief, transparant en non-discriminatoire zijn. Lidstaten moeten hun actieplannen communiceren met de Commissie en iedere drie jaar actualiseren. Ook moet de Commissie passende wetgevende voorstellen opstellen om bestaande Europese financiële instrumenten te verstrekken en nieuwe instrumenten in het leven roepen om energiebesparing in de gebouwde omgeving te stimuleren.

Het Voorzitterschap heeft inmiddels een compromisvoorstel gedaan. Op basis hiervan moeten de lidstaten een lijst van bestaande en voorgenomen financiële of fiscale instrumenten opstellen om energiebesparingsbeleid te stimuleren en hierover aan de Commissie rapporteren.

Het kabinet kan het voorstel in grote lijnen steunen maar is van mening dat de besteding van nationale middelen een zaak is van de Lidstaten en niet van de EU. Er is sprake van een overlap met de eis voor het opstellen van nationale energie efficiency actieplannen in de Energy Services Directive (ESD). Verder is het kabinet van oordeel dat de richtlijn een technische richtlijn moet blijven en dat deze geen financiële of fiscale bepalingen moet bevatten. Het kabinet is geen voorstander van de oprichting van nieuwe fondsen en vindt dat moet worden aangesloten bij bestaande fondsen. Daarnaast is het kabinet van mening dat de Commissie niet in de positie is om de Lidstaten te verplichten om aanvullende maatregelen te nemen als zij dat noodzakelijk vindt.

2. *Berekeningsmethodiek op basis van kostenoptimaliteit om te komen tot minimum energieprestatie-eisen*
Dit is een punt dat nog aandacht vraagt in de Raad alsook in de onderhandelingen met het EP

In het oorspronkelijke voorstel was opgenomen dat er een Europese geharmoniseerde methodiek moet komen voor de berekening van kostenoptimale niveaus voor energieprestatie-eisen.

Voor wat betreft de *geharmoniseerde methodiek* bestaat een mogelijkheid dat onvoldoende rekening wordt gehouden met nationale markeigenschappen. Marktconsultatie is juist een centraal uitgangspunt mede in het geval van kwaliteitsbewaking, waarborgen van het binnenklimaat en kostenefficiency. Uitgangspunt van het Kabinet is dat ontwerprijheid en innovatiemogelijkheden gegarandeerd moeten blijven in de methodiek. Een geharmoniseerde methodiek die zal leiden tot een beperkt aantal energiebesparingpakketten perkt deze mogelijkheden in.

In de onderhandelingen heeft Nederland aangegeven dat de bepaling van de kostenoptimaliteit een nationale aangelegenheid is. Het is niet mogelijk om een 'one size fits all' methode vast te stellen binnen Europa. Een lidstaat moet zelf de parameters daarvoor kunnen vaststellen. Hoewel dit wel in het laatste compromisvoorstel is opgenomen, is door de inzet van het Europees Parlement Nederland er niet gerust op dat op dit punt overeenstemming is bereikt. Het Europees Parlement wil een Europees geharmoniseerde methodiek. Inzet op dit punt blijft noodzakelijk.

Voor wat betreft het vaststellen van de *hoogte van de energieprestatie-eisen* is in het compromisvoorstel van het voorzitterschap op aandringen van Nederland expliciet opgenomen dat het stellen van minimum energieprestatie-eisen de exclusieve verantwoordelijkheid is van de lidstaten. In het compromisvoorstel was de eis opgenomen om vanaf 2017 de toegepaste prestatie-eis in lijn te brengen met de berekende prestatie-eis. In plaats daarvan is nu opgenomen dat bij een significant verschil (20%) tussen de berekende kostenoptimale energieprestatie-eis en de energieprestatie-eis die van kracht is, lidstaten zich zullen moeten verantwoorden over het verschil en, voor zover dat niet lukt, een plan moeten overhandigen om het verschil te verkleinen. De inzet van het Europees Parlement is erop gericht het significante verschil te beperken tot 15%. Op dit moment maakt Nederland zich sterk om de tekst op dit punt aan te passen, zodanig dat de kosten-optimale niveaus alleen als een ijkpunt voor de nationale prestatie-eisen dienen.